

Zaak C-469/20

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

29 september 2020

Verwijzende rechter:

Amtsgericht Nürnberg (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

14 september 2020

Verzoekende partij:

RightNow GmbH

Verwerende partij:

Wizz Air

Amtsgericht Nürnberg (rechter in eerste aanleg Nürnberg, Duitsland)

[omissis]

In het geding tussen

RightNow GmbH, [omissis]

– verzoekster –

in rechte vertegenwoordigd door:

[omissis]

en

Wizz Air, [omissis] Boedapest, [omissis]

– verweerster –

in rechte vertegenwoordigd door:

[omissis] **[Or. 2]**

[omissis]

heeft het Amtsgericht Nürnberg [omissis] op 14 september 2020 de volgende

beslissing

gegeven:

I. [omissis]

II. Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt krachtens artikel 19, lid 3, onder b), van het Verdrag betreffende de Europese Unie en artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

Moet artikel 3, lid 1, van richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten aldus worden uitgelegd dat een beding in de algemene vervoersvoorwaarden van een commerciële luchtvaartmaatschappij waarover niet afzonderlijk is onderhandeld en volgens hetwelk een via elektronische weg gesloten overeenkomst met een te vervoeren consument wordt beheerst door het recht van het land waar de luchtvaartmaatschappij is gevestigd, welk recht niet hetzelfde recht is als het recht van de gewone verblijfplaats van de te vervoeren consument, oneerlijk is voor zover het de consument misleidt door hem niet erop te wijzen dat krachtens artikel 5, lid 2, tweede alinea, van verordening (EG) nr. 593/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst (Rome I), slechts in beperkte mate voor een ander recht kan worden gekozen en geen rechtskeuze naar believen kan worden gemaakt, maar uitsluitend de in artikel 5, lid 2, tweede alinea, van de Rome I-verordening genoemde rechtskeuzes mogelijk zijn? **[Or. 3]**

Motivering

1 I. Verzoekster, in haar hoedanigheid van gesubrogeerde, vordert van de gedaagde luchtvaartmaatschappij terugbetaling van niet-verschuldigde belastingen en toeslagen over geannuleerde luchtvervoerovereenkomsten.

2 De betrokken passagiers:

[...]

[Or. 4]

[omissis] hebben ieder voor zich (en deels ook voor medepassagiers) bij verweerster vluchten geboekt die van of naar Nürnberg moesten worden uitgevoerd. Alle passagiers hebben hun gewone verblijfplaats in Duitsland. Alle

passagiers zijn niet voor hun vlucht opgedaagd en hebben hun vordering tegen verweerster tot terugbetaling van niet-verschuldigde belastingen en toeslagen overgedragen aan verzoekster. Deze heeft de afzonderlijke cessies telkens aanvaard en verweerster buitengerechtelijk gesommeerd tot vrijgave van gegevens en terugbetaling van niet-verschuldigde belastingen, toeslagen en andere heffingen.

3 Bij de boeking van de vliegtickets zijn alle passagiers in het bezit gesteld van de algemene vervoersvoorwaarden van verweerster. Hierin staat onder meer te lezen:

4 Punt 21.1.:

TENZIJ ANDERS BEPAALD DOOR HET VERDRAG OF DOOR VERPLICHTE BEPALINGEN VAN EEN TOEPASSELIJKE WET:

a) ZULLEN DEZE ALGEMENE VERVOERSVOORWAARDEN EN ELK VERVOER DAT WIJ U VERSTREKKEN (VOOR UZELF EN/OF UW BAGAGE) WORDEN GEREGLD DOOR DE WETTEN VAN HONGARIJE; EN

b) ZAL ELK GESCHIL TUSSEN U EN ONS IN VERBAND MET OF VOORTVLOEIEND UIT DAT VERVOER, OP OM HET EVEN WELKE WIJZE, ONDERWORPEN ZIJN AAN DE NIET-EXCLUSIEVE JURISDICTIE VAN DE RECHTBANKEN VAN HONGARIJE. „NIET-EXCLUSIEVE JURISDICTIE” BETEKENT DAT U EEN VORDERING TEGEN ONS KUNT INDIENEN IN EEN JURISDICTIE BUITEN DE RECHTBANKEN VAN HONGARIJE. [Or. 5]

5 Punt 7.2.1 luidt onder meer als volgt:

[...] Belastingen en heffingen die door luchthavenbeheerders worden geïnd, zelfs indien ze gebaseerd zijn op het aantal passagiers, kunnen niet worden terugbetaald.

6 Punt 6.5:

6.5.1. U kunt uw reservering annuleren tot de veertiende (14^e) dag voorafgaand aan de geplande vertrektijd van uw vlucht. U hebt recht op restitutie van de totale vervoersprijs na aftrek van de annuleringskosten.

6.5.2. Indien u uw reservering binnen veertien (14) dagen voorafgaand aan de geplande vertrektijd van uw vlucht annuleert, zullen wij het bedrag van de totale vervoersprijs terugbetalen onder aftrek van de kosten voor eventuele overige diensten en een vergoeding voor de annulering van uw zetel.

In het geval van punt 6.5.1. rekent verweerster annuleringskosten aan ten belope van 60 EUR per vlucht en per passagier. In het geval van punt 6.5.2. rekent verweerster een vergoeding voor de annulering van uw zetel aan ten belope van

80 EUR per vlucht en per passagier. Deze kosten kunnen worden geraadpleegd op de homepage van verweerster.

- 7 Volgens punt 18.3.1. van de algemene vervoersvoorwaarden vervalt het recht van passagiers om een vordering van welke aard dan ook in te stellen binnen twee jaar vanaf aankomst op de bestemming, of vanaf de dag waarop het vliegtuig had moeten aankomen, of vanaf de dag waarop het vervoer werd onderbroken. Verweerster beroept zich dan ook op verjaring van de vordering. De verjaringstermijn is echter slechts voor één passagier verstreken.
- 8 Verweerster voert aan dat zowel het rechtskeuzebeding als de overige bedingen naar Hongaars recht geldig zijn.
- 9 Verzoekster heeft daartegen verweer gevoerd. **[Or. 6]**
- 10 [omissis]
- 11 II. 1. [omissis]
- 12 2. Of de vordering wordt toegewezen, is afhankelijk van de uitlegging van artikel 3, lid 1, van richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten. [omissis]
- 13 3. Of de aanspraken geldend kunnen worden gemaakt, is in wezen afhankelijk van de geldigheid van het rechtskeuzebeding naar Hongaars recht.
- 14 Volgens artikel 3, lid 1, gelezen in samenhang met artikel 10, lid 1, van de Rome I-verordening moet de geldigheid van een beding weliswaar worden beoordeeld volgens het gekozen recht, in casu derhalve naar Hongaars recht. Deze beoordelingsmaatstaf dient zich echter ook uit te strekken tot de bepalingen tot omzetting in nationaal recht van richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten die richtlijnconform moeten worden uitgelegd [omissis] **[Or. 7]** [omissis]. Mocht op basis hiervan blijken dat het rechtskeuzebeding nietig is, dan zou in alle gevallen het Duitse recht van toepassing zijn krachtens artikel 5, lid 2, eerste alinea, van de Rome I-verordening, aangezien alle passagiers hun gewone verblijfplaats in Duitsland hebben en alle vluchten in Nürnberg vertrekken of aankomen. Naar Duits recht zouden de overige bedingen van de algemene vervoersvoorwaarden van verweerster nietig zijn.
- 15 4. Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft reeds geoordeeld dat luchtvaartmaatschappijen de door klanten verschuldigde bijdragen voor belastingen en retributies apart moeten specificeren bij de bekendmaking van hun passagierstarieven en deze niet (ook niet gedeeltelijk) in hun passagierstarieven mogen verwerken (arrest van 6 juli 2017, zaak C-290/16). In hetzelfde arrest wordt verklaard dat bedingen in algemene voorwaarden die voorzien in forfaitaire administratiekosten voor de terugbetaling van dergelijke retributies en belastingen, nietig kunnen worden verklaard op grond van een nationale wettelijke

- regeling tot omzetting in nationaal recht van richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten. Naar Duits recht zou het beding in punt 4.2.1. van de algemene vervoersvoorwaarden van verweerster volgens § 307, lid 1, eerste volzin, van het Bürgerliche Gesetzbuch (Duits burgerlijk wetboek; hierna: „BGB”) dus nietig zijn wegens onredelijke benadeling [omissis].
- 16 Naar Duits recht zouden ook de uitsluiting van terugbetaling van belastingen en heffingen alsook de inkorting van de verjaringstermijn nietig zijn op grond van § 307 BGB. Overeenkomstig § 307, lid 1, BGB zijn bepalingen in algemene voorwaarden ongeldig wanneer zij de medecontractant van degene die daarvan gebruik maakt, in strijd met de eisen van de goede trouw onredelijk behandelen. Dit zou in casu het geval zijn. Het valt volstrekt niet in te zien welk rechtmatig belang verweerster erbij heeft om niet aan haar, maar aan de staat, de luchthavenexploitant of andere belanghebbenden verschuldigde belastingen en heffingen voor zichzelf te innen wanneer een passagier niet is komen opdagen [omissis] **[Or. 8]** [omissis], en een dergelijk belang is door verweerster ook niet aangevoerd. Ook valt niet in te zien welk rechtmatig belang verweerster erbij heeft om de naar Duits recht gewone verjaringstermijn [omissis] aanzienlijk in te korten.
- 17 5. Bijgevolg is het van doorslaggevend belang of het rechtskeuzebeding in de algemene vervoersvoorwaarden van verweerster (punt 21) al dan niet geldig is.
- 18 Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft in verband met artikel 6, lid 2, van de Rome I-verordening geoordeeld dat een rechtskeuzebeding in de algemene verkoopvoorwaarden van een ondernemer misleidend kan zijn in de zin van artikel 3, lid 1, van richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten wanneer de consument niet wordt ingelicht over het beginsel van de gunstigste behandeling van artikel 6, lid 2, tweede volzin, van de Rome I-verordening (arrest van 28 juli 2016, zaak C-191/15). Op grond van artikel 6, lid 4, onder b), van de Rome I-verordening is artikel 6, lid 2, tweede volzin, van de Rome I-verordening niet van toepassing op vervoersovereenkomsten. Met zijn prejudiciële vraag wenst de verwijzende rechter dan ook te vernemen of die rechtspraak van overeenkomstige toepassing is op artikel 5, lid 2, van de Rome I-verordening.
- 19 Het Landgericht Frankfurt am Main (rechter in eerste aanleg Frankfurt am Main, Duitsland) [omissis] heeft in die zin geoordeeld. Het rechtskeuzebeding is misleidend, aangezien de passagier in zijn hoedanigheid van consument niet wordt ingelicht over de beperking van de mogelijke rechtskeuze. Dit gegeven moet worden beoordeeld op grond van artikel 6, lid 2, van de Rome I-verordening. Ook het Amtsgericht Brühl (rechter in eerste aanleg Brühl, Duitsland) [omissis] heeft zich op dit standpunt gesteld.
- 20 [omissis] **[Or. 9]** [omissis] Het Oberlandesgericht Frankfurt (hoogste rechterlijke instantie van de deelstaat Hessen, Frankfurt, Duitsland) [omissis] heeft geoordeeld

dat de beginselen die het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft ontwikkeld in het zogenoemde arrest Amazon (arrest van 28 juli 2016, [omissis] zaak C-191/15), bij gebreke van structurele gelijkenissen en op grond van de verschillende werkingssferen niet op overeenkomstige wijze van toepassing zijn op luchtvervoerovereenkomsten.

- 21 6. Voor zover de verwijzende rechter kan nagaan, is de prejudiciële vraag tot dusver niet beantwoord.

[omissis]

WERKDOCUMENT